

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Method) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทางค่านิยมภาพทางเศรษฐกิจสังคม และสภาพแวดล้อมทางบ้าน องค์ประกอบทางค่านิยมนักเรียน และองค์ประกอบทางค่านิยมโรงเรียน กับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่หนึ่ง ในกรุงเทพมหานคร รายละเอียด ขั้นตอน ในการทำวิจัย มีดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่หนึ่ง ปีการศึกษา 2527 ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จากห้องที่การศึกษาต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานคร รวมทั้งสิ้น 5 ห้องที่จำนวน 54,135 คน (กองแผนงาน 2526 : 40)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่หนึ่ง ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนสังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในปีการศึกษา 2527 โดยสุ่มมาจากโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ในห้องที่ การศึกษา 5 ห้องที่ ของกรุงเทพมหานคร

การสุ่มตัวอย่าง

หน่วยในการสุ่มใช้โรงเรียนและห้องเรียน โดยให้นักเรียนเป็นหน่วยของการวิเคราะห์ ขั้นตอนในการสุ่ม ได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. สํารวจจำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่หนึ่ง ในสังกัดกรมสามัญศึกษา ที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2527

2. คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างประชากร ให้มีขนาดใหญ่พอที่จะเป็นตัวแทนของมวลประชากร โดยยอมให้ความคลาดเคลื่อนของผลการวิจัยไม่เกิน 5 % ด้วยการใช้สูตรการคำนวณหาขนาดของตัวอย่างที่ต้องใช้ในการทำแบบสำรวจ เพื่อการประมาณค่าเฉลี่ย (Mean) (นิยม ปรุราคา 2517 : 121) ดังนี้

$$n_{\frac{x}{x}} = \frac{Nk^2\sigma_x^2}{NE^2 + k^2\sigma_x^2}$$

เมื่อ $n_{\frac{x}{x}}$ คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่พอดี
 N คือ ขนาดประชากร
 k คือ ค่าคงที่
 σ_x คือ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งได้จากการศึกษานำ (Pilot Study)
 E คือ ค่าความคลาดเคลื่อนสูงสุดที่ผิดได้ด้วยความน่าจะเป็น $1 - \alpha$

จากจำนวนประชากร 54,135 คน ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่พอดี สำหรับการวิจัย 951 คน และเพื่อให้ได้ขนาดของตัวอย่างใกล้เคียงกับที่ประมาณการไว้ ผู้วิจัยได้กำหนดจำนวนโรงเรียนที่จะสุ่มไว้ 12 โรงเรียน โดยคิดเฉลี่ยให้ห้องเรียนหนึ่งห้อง มีนักเรียนประมาณ 45 คน และจะสุ่มโรงเรียนละ 2 ห้อง ซึ่งจะทำให้ได้จำนวนนักเรียน 1,080 คน อันเป็นจำนวนที่เกินความต้องการ ทั้งนี้เพื่อสำรองไว้สำหรับการสูญเสียข้อมูลของนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามไม่ครบ

3. เมื่อประมาณขนาดของตัวอย่างประชากร และจำนวนโรงเรียนที่จะสุ่มได้แล้ว ผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างหลายชั้น (Multi -Stage Sampling) ตามขั้นตอนดังนี้

3.1 สุ่มโรงเรียนในแต่ละห้องที่การศึกษา โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ใช้ห้องที่การศึกษาตามลักษณะการแบ่งเขตห้องที่ของกรุงเทพมหานคร เป็นเกณฑ์ ซึ่งมีทั้งหมด 5 ห้องที่ ในแต่ละห้องที่จะสุ่มโรงเรียนมาศึกษา จำนวนโรงเรียนที่จะสุ่มในแต่ละห้องที่คำนวณหาโดยวิธีเทียบสัดส่วนดังนี้

$$n_i = \frac{N_i \times 12}{N} \quad (i=1,2,3,4,5)$$

เมื่อ n_i คือ จำนวนโรงเรียนที่จะสุ่มในห้องที่ i
 N_i คือ จำนวนโรงเรียนทั้งหมดในห้องที่ i

N คือ จำนวนโรงเรียนทั้งหมดใน 5 ห้องที่การศึกษา

จากจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 101 โรงเรียนใน 5 ห้องที่ ได้จำนวนโรงเรียนที่จะสุ่มมาศึกษา แยกตามห้องที่การศึกษา ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนโรงเรียนที่ได้จากการสุ่ม จำแนกตามห้องที่การศึกษา

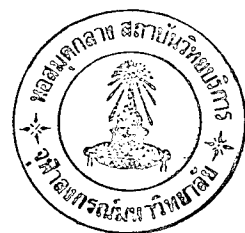
ห้องที่การศึกษา	จำนวนโรงเรียน	จำนวนโรงเรียนที่สุ่ม
1	25	3
2	19	2
3	18	2
4	22	3
5	17	2
รวม	101	12

3.2 สุ่มนักเรียน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)
 มีวิธีการดังนี้คือ ในแต่ละโรงเรียนที่สุ่มได้จะสุ่มเอาห้องเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่หนึ่ง ชั้นมา 2 ห้อง
 สุ่มได้ห้องใดก็จะสุ่มนักเรียนในห้องนั้นเป็นตัวอย่างประชากร เพื่อนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป ผล
 การสุ่ม ได้จำนวนนักเรียนในโรงเรียนต่าง ๆ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 2

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 รายชื่อโรงเรียนและจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่หนึ่ง (ม.1) ในแต่ละโรงเรียน

ชื่อโรงเรียน	จำนวนนักเรียน ม.1
<u>ท้องที่การศึกษา 1</u>	
เบญจมาธาลัย	94
สวนกุหลาบ	95
ไตรมิตรวิทยาลัย	80
<u>ท้องที่การศึกษา 2</u>	
บดินทร์เคธา (สิงห์ สิงหเสนี)	85
บึงทองหลางพิทยา	80
<u>ท้องที่การศึกษา 3</u>	
ยานนาเวศวิทยาคม	93
วัดสุทธิวาราม	104
<u>ท้องที่การศึกษา 4</u>	
ศึกษานารี	95
สิงหราชพิทยาคม	85
วัดหนองแขม	95
<u>ท้องที่การศึกษา 5</u>	
วัดน้อยใน	94
วัดนายโรง	102
รวม	1102

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่นำมาศึกษา แบ่งออกได้ 2 ประเภท คือ

ก. ตัวทำนาย (Predictors) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบ

1. องค์ประกอบทางสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคม และสภาพแวดล้อมทางบ้าน

จำแนกเป็นหัวข้อย่อย ๆ ได้ดังนี้

- 1.1 อาชีพของบิดา
 - 1.2 อาชีพของมารดา
 - 1.3 ระดับการศึกษาของบิดา
 - 1.4 ระดับการศึกษาของมารดา
 - 1.5 จำนวนบุคคลที่อาศัยอยู่ในบ้าน
 - 1.6 รายได้ของครอบครัวต่อเดือน
 - 1.7 ลักษณะของบ้านพักอาศัย
 - 1.8 จำนวนพี่น้องที่กำลังศึกษาอยู่
 - 1.9 ลักษณะการซื้อหนังสือพิมพ์อ่านในบ้าน
 - 1.10 ลักษณะการซื้อวารสาร นิตยสาร อ่านในบ้าน
2. องค์ประกอบทางค่านักเรียน จำแนกเป็นหัวข้อย่อย ๆ ได้ดังนี้
- 2.1 การเรียนชั้นอนุบาล
 - 2.2 ปริมาณเวลาที่ต้องช่วยทำงานบ้านต่อสัปดาห์
 - 2.3 ปริมาณเวลาที่ใช้ทำการบ้านในแต่ละวัน
 - 2.4 จำนวนเงินค่าขนมที่ได้รับต่อสัปดาห์
 - 2.5 ปริมาณเวลาที่ใช้ดูโทรทัศน์ต่อสัปดาห์
 - 2.6 ประเภทของรายการโทรทัศน์ที่ชอบมากที่สุด
 - 2.7 ความถี่ในการไปชมภาพยนตร์ตามโรงภาพยนตร์ ต่อเดือน
 - 2.8 ประสิทธิภาพการส่งเสริมการอ่านที่ได้รับจากที่บ้าน
 - 2.9 ประสิทธิภาพการส่งเสริมการอ่านที่ได้รับจากทางโรงเรียน
3. องค์ประกอบทางค่านโรงเรียน จำแนกเป็นหัวข้อย่อย ๆ ได้ ดังนี้
- 3.1 ปริมาณหนังสือ วารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์ที่บอกรับเป็นประจำ
 - 3.2 อัตราส่วนจำนวนหนังสือในห้องสมุดต่อจำนวนนักเรียนทั้งหมด
 - 3.3 อัตราส่วนพื้นที่ห้องสมุดต่อจำนวนนักเรียนทั้งหมด
 - 3.4 เวลาให้บริการของห้องสมุดแต่ละวัน
 - 3.5 บรรยากาศในห้องสมุด ความการรับรู้ของนักเรียน

ข. ตัวเกณฑ์ (Criteria) คือ คะแนนที่ได้จากแบบสำรวจทัศนคติในการอ่านที่
ผู้วิจัยสร้างขึ้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

1. แบบสำรวจทัศนคติในการอ่าน
2. แบบสำรวจประสมการสังเกตการส่งเสริมการอ่านจากที่บ้าน และโรงเรียน
3. แบบสอบถามสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมและสภาพแวดล้อมที่บ้าน
4. แบบสอบถามบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน

สำหรับรายละเอียดขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ รวมทั้งลักษณะของเครื่องมือแต่ละ
อย่าง ขอรายงานให้ทราบดังต่อไปนี้

1. แบบสำรวจทัศนคติในการอ่าน

แบบสำรวจนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อใช้วัดนิสัยรักการอ่านของนักเรียน โดยถือเอาคะแนน
ที่ได้จากการตอบแบบสำรวจเป็นตัวชี้ถึงระดับนิสัยรักการอ่านมากน้อยในตัวนักเรียนผู้นั้น สำหรับ
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1.1 สัมภาษณ์นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่เข้ามาใช้บริการห้องสมุดเป็น
ประจำ เพื่อสอบถามถึงพฤติกรรมการอ่าน ต่อมาได้ขอสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการอ่าน
จำนวน 5 ท่าน ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับลักษณะนิสัยของบุคคลที่รักการอ่าน นอกจากนี้ยังได้ศึกษา
งานวิจัยเกี่ยวกับนิสัยในการอ่านจากตำรับ ตำรา เอกสาร บทความที่เกี่ยวข้อง หลังจากนั้นจึง
ได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของผู้ที่มีนิสัยรักการอ่าน มาแยกออกเป็นด้าน ๆ เพื่อกำหนดเนื้อ
หาของแบบสำรวจที่จะสร้างขึ้น

1.2 ผู้วิจัยได้กำหนดเนื้อหาในแบบสำรวจให้ครอบคลุมเรื่องต่าง ๆ ดังนี้คือ การ
ใช้เวลาว่าง วิธีการได้หนังสือมาอ่าน ลักษณะการอ่าน การมีรสนิยมในการอ่าน การใช้บริการ
ห้องสมุด การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ได้อ่าน การกำหนดจุดประสงค์ในการอ่าน จากเนื้อ
หาที่กำหนด ผู้วิจัยได้เรียบเรียงข้อความสั้น ๆ เป็นพฤติกรรมเกี่ยวกับการอ่าน มีทั้งข้อความทั้ง

เชิงนิมิต (Positive) และเชิงนิเสธ (Negative) เป็นจำนวน 70 ข้อ

1.3 ผู้วิจัยได้นำข้อความสั้น ๆ เกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการอ่าน ทั้ง 70 ข้อ ให้ อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการอ่านและวัดผลจำนวน 6 ท่าน เพื่อพิจารณาในเรื่องความตรง ส่วนวนภาษาที่ใช้ ซึ่งผลจากการทบทวนของผู้ทรงคุณวุฒิทั้งกล่าว ทำให้จำนวนข้อลดลงเหลือ 60 ข้อ ที่สามารถนำไปใช้ในการจัดทำแบบสำรวจต่อไป

1.4 นำแบบสำรวจที่สร้างขึ้นครั้งแรก ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่หนึ่ง โรงเรียนราชคำริ จำนวน 45 คน เพื่อพิจารณาข้อบกพร่องของแบบสำรวจ โดยเฉพาะใน ด้านความกำกวมของภาษา คำสั่ง และคำชี้แจง และช่วงเวลาที่ใช้ในการทำแบบสำรวจ

1.5 หลังจากแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เรียบร้อยแล้ว ได้นำแบบสำรวจไปทดลองใช้ครั้งที่สอง กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่หนึ่ง โรงเรียนเจ้าพระยาวิทยาคม จำนวน 91 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power) ของข้อกระทงแต่ละข้อ โดยใช้เทคนิคกลุ่มสูง กลุ่มต่ำ 27% แล้วทดสอบระดับความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างกลุ่ม โดยการทดสอบค่าที (t -test) วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS-X ที่สถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ข้อกระทงที่มีอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด (ความแตกต่างระหว่างกลุ่มต้องมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ลงมา) จำนวน 55 ข้อ

1.6 ผู้วิจัยนำแบบสำรวจจากการนำไปทดลองใช้ครั้งที่สองมาทำการปรับปรุงแก้ไขใน ด้านสำนวนภาษา รูปแบบการพิมพ์ แล้วจึงนำไปทดลองใช้เป็นที่สาม กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่หนึ่ง ของโรงเรียนราชคำริ โรงเรียนนนทรีวิทยา โรงเรียนเจ้าพระยาวิทยาคม จำนวน 160 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของข้อกระทง และตรวจสอบค่าความเที่ยงของแบบสำรวจ โดยการใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach) ทั้งนี้ได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS-X ที่สถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อช่วยในการวิเคราะห์ปรากฏว่า ได้ข้อกระทงของแบบสำรวจที่มีอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ 50 ข้อ และค่าความเที่ยงของแบบสำรวจเท่ากับ 0.94 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์สูง อันหมายถึงแบบสำรวจมีเนื้อหาของการวัดได้สอดคล้องกันดีมาก

1.7 หลังจากนำแบบสำรวจไปทดลองใช้ครั้งที่สาม เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก

และความเที่ยงของแบบสำรวจ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดทำแบบสำรวจฉบับที่ใช้ในการวิจัยต่อไป ซึ่งแบบสำรวจในขั้นสุดท้าย เพื่อนำไปใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยข้อ
 กระทบความรวมทั้งสิ้น 50 ข้อ เป็นข้อความเชิงนิมิต 44 ข้อ เชิงนิเสธ 6 ข้อ แยกให้เห็นตาม
 เนื้อหาของแบบสำรวจได้ดังนี้

- ก. การใช้เวลาร่าง จำนวน 9 ข้อ
- ข. วิธีการไต่หนังสือมาอ่าน 9 ข้อ
- ค. ลักษณะการอ่าน 5 ข้อ
- ง. การมีรสนิยมในการอ่าน 5 ข้อ
- จ. การใช้บริการห้องสมุด 7 ข้อ
- ฉ. การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ได้อ่าน 4 ข้อ
- ช. การกำหนดจุดประสงค์ในการอ่าน 11 ข้อ

ลักษณะของแบบสำรวจ เป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 อันด้วย มีข้อความที่เกี่ยวข้อง
 กับพฤติกรรมกรรมการอ่าน ให้ผู้ตอบพิจารณาตัดสินว่าพฤติกรรมดังกล่าว ตนได้ปฏิบัติบ่อยครั้งเพียงไร
 ตามน้ำหนักของคะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง เป็นประจำ คือ การปฏิบัติที่เกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ
- 4 หมายถึง บ่อยครั้ง คือ การปฏิบัติที่เกิดขึ้นเกือบเป็นประจำ
- 3 หมายถึง บางครั้ง คือ การปฏิบัติที่เกิดขึ้นเป็นครั้งคราว
- 2 หมายถึง นาน ๆ นาน ครั้ง คือ การปฏิบัติที่นาน ๆ จะเกิดขึ้นสักครั้งหนึ่ง
- 1 หมายถึง ไม่เคยเลย คือ การปฏิบัติที่ไม่เคยเกิดขึ้นเลย

การให้คะแนนสำหรับข้อความเชิงนิมิต ให้เป็นไปค่าน้ำหนักของการปฏิบัติตามคำ
 อธิบายข้างบนนี้ ส่วนข้อความเชิงนิเสธ ก็ให้คะแนนกลับกัน คือถ้าตอบว่า ไม่เคยเลย ให้
 5 คะแนน นาน ๆ ครั้ง ให้ 4 คะแนน เรียงลำดับไปเช่นนี้

ความเที่ยงของแบบสำรวจจากการนำไปใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้คำนวณหา
 ทั้งหมดนี้ และแยกหาแต่ละคำถามด้วย ซึ่งผลที่ออกมาดังนี้

ค่าการใช้เวลาร่าง ได้ค่าความเที่ยง 0.77 ค่าวิธีการไต่หนังสือมาอ่าน ได้ค่า

ความเที่ยง 0.73 ด้านลักษณะการอ่านได้ค่าความเที่ยง 0.59 ด้านการมีรสนิยมในการอ่าน ได้ค่าความเที่ยง 0.74 ด้านการใ้บริการห้องสมุด ได้ค่าความเที่ยง 0.65 ด้านการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ได้อ่าน ได้ค่าความเที่ยง 0.65 และด้านการกำหนดจุดประสงค์ ในการอ่านได้ค่าความเที่ยง 0.69 ซึ่งจะเห็นว่าทุกด้านมีค่าความเที่ยงอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านลักษณะการอ่าน ที่มีค่าความเที่ยงค่อนข้างต่ำ

อย่างไรก็ดี เมื่อดำเนินหาค่าความเที่ยงรวมทั้งฉบับแล้ว มีค่าเท่ากับ 0.91 ซึ่งนับว่าอยู่ในระดับค่อนข้างสูง แสดงว่าเนื้อหาในแบบสำรวจ วัดได้สอดคล้องกันดี

สำหรับ การแปลความหมายของคะแนนที่ได้จากแบบสำรวจชนิดนี้ในการอ่านเพื่อให้ทราบถึงระดับนิสัยรักการอ่าน ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ ดังนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ย	1.00	ถึง	1.49	ถือว่า	มีนิสัยรักการอ่านน้อยมาก
ระดับคะแนนเฉลี่ย	1.50	ถึง	2.49	ถือว่า	มีนิสัยรักการอ่านน้อย
ระดับคะแนนเฉลี่ย	2.50	ถึง	3.49	ถือว่า	มีนิสัยรักการอ่านปานกลาง
ระดับคะแนนเฉลี่ย	3.50	ถึง	4.49	ถือว่า	มีนิสัยรักการอ่านค่อนข้างมาก
ระดับคะแนนเฉลี่ย	4.50	ถึง	5.00	ถือว่า	มีนิสัยรักการอ่านมาก

2. แบบสำรวจประสพการณ์การส่งเสริมการอ่านจากที่บ้าน และโรงเรียน

แบบสำรวจชุดนี้สร้างขึ้นเพื่อใช้วัดตัวแปรในองค์ประกอบด้านตัวนักเรียนที่เกี่ยวกับประสพการณ์การส่งเสริมการอ่านที่นักเรียนได้รับจดลทางบ้านและโรงเรียน โดยผู้วิจัยได้ดัดแปลงมาจากแบบสำรวจที่ใช้ในงานวิจัยของสุนทร แก้วลาย (สุนทร แก้วลาย 2512 : 35) และของสมาน พลวิจิต (สมาน พลวิจิต 2513 : 26) สำหรับขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือมีดังนี้

2.1 ศึกษางานวิจัยของ สุนทร แก้วลาย และ สมาน พลวิจิต ซึ่งเป็นการสำรวจกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ทางโรงเรียน และผู้ปกครอง จัดให้กับนักเรียนตามลำดับ

2.2 ศึกษาจากบทความในวารสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภารกิจกรมส่งเสริมการอ่าน รวมทั้งคำรับ คำরা ที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน การปลูกฝังให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน

2.3 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาประมวลแล้ว เรียบเรียงเป็นข้อความเกี่ยว

กับกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน โดยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านจากที่บ้าน และโรงเรียน

2.4 นำแบบสำรวจที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิทางการอ่าน ตรวจสอบแก้ไข จำนวนภาษา และเพิ่มเติมข้อความในส่วนที่จำเป็น นอกจากนี้ยังให้พิจารณาถึง เรื่องความตรงตามเนื้อหาของแบบสำรวจ ก่อนที่จะนำไปทดลองใช้

2.5 นำแบบสำรวจไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่หนึ่ง โรงเรียน ราชคำริ จำนวน 45 คน เพื่อศึกษาปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในเรื่องของสำนวนภาษาที่ใช้ ความชัดเจนของคำสั่ง คำชี้แจง ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการทำ ซึ่งพบว่า คำชี้แจงยังใช้ภาษาที่ยังเป็นที่ไม่เข้าใจตรงกัน ส่วนภาษาในข้อกระทง ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดีแล้ว

2.6 นำแบบสำรวจที่ได้รับการแก้ไข ปรับปรุง ไม่ทดลองใช้ครั้งที่สอง กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่หนึ่ง โรงเรียนเจ้าพระยาวิทยาคมน จำนวน 90 คน เพื่อหาค่าความเที่ยงของแบบสำรวจ โดยใช้สัมประสิทธิ์ แอลฟา ของ ฌอนบาค ปรากฏว่า ได้ค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา จากแบบสำรวจทั้ง 2 ตอน มีค่าเท่ากับ 0.84 และ 0.85 ตามลำดับ ซึ่งนับว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้ แม้จะไม่สูงมากนัก แสดงว่า เนื้อหาในแบบสำรวจวัดได้สอดคล้องกัน จึงนำแบบสำรวจนี้ไปใช้ในการวิจัยต่อไป

ลักษณะของแบบสำรวจประสบการณ์การส่งเสริมการอ่านจากที่บ้าน และโรงเรียนที่สร้างขึ้นเป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 3 อันค้ำ แต่ละข้อกระทงของแบบสำรวจเป็นกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่าน เมื่อนักเรียนได้อ่านข้อความนั้น ๆ แล้ว ก็จะพิจารณาว่า ตนเองเคยได้รับหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นมากน้อยเพียงใด ซึ่งระดับความมากน้อยนี้ แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ได้พบมาบ่อยครั้ง บางครั้ง และไม่เคยพบเลย

แบบสำรวจชุดนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นกิจกรรมส่งเสริมการอ่านจากที่บ้าน ตอนที่ 2 เป็นกิจกรรมส่งเสริมการอ่านจากทางโรงเรียน แต่ละตอนประกอบด้วยข้อกระทง 20 ข้อ

การให้คะแนน กำหนดไว้ดังนี้

ถ้าตอบ "ได้พบมาบ่อยครั้ง" ให้ 2 คะแนน

ถ้าตอบ "ได้พบมาบ้าง" ให้ 1 คะแนน

ถ้าตอบ "ไม่เคยพบเลย" ให้ 0 คะแนน

ดังนั้นคะแนนสูงสุดในแต่ละตอนที่นักเรียนจะสามารถทำได้มีค่าเท่ากับ 40 คะแนน ส่วนคะแนนต่ำสุดคงเท่ากับ 0 นั้นเอง

ความเที่ยงของแบบสำรวจชุดนี้ทั้ง 2 ตอน ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .85 และ .87 ตามลำดับ ซึ่งยังอยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างสูง แสดงว่าแบบสำรวจชุดนี้มีเนื้อหาในแต่ละตอน วัดได้สอดคล้องกันก็พอใช้

สำหรับการแปลความหมายของคะแนนที่ได้จากแบบสำรวจนี้ เพื่อให้ทราบถึงระดับมากน้อยของประสบการณ์ที่นักเรียนคิดว่าคุณเองได้รับมาทั้งจากที่บ้านและโรงเรียน ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ไว้ดังนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ย	0 ถึง	0.49	แสดงว่า	ได้รับประสบการณ์น้อย
ระดับคะแนนเฉลี่ย	0.50 ถึง	1.49	แสดงว่า	ได้รับประสบการณ์ปานกลาง
ระดับคะแนนเฉลี่ย	1.50 ถึง	2.00	แสดงว่า	ได้รับประสบการณ์ มาก

3. แบบสอบถามสถานการณ์ทางเศรษฐกิจสังคมและสภาพแวดล้อมที่บ้าน

แบบสอบถามชุดนี้ สร้างขึ้นเพื่อศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจสังคมและสภาพแวดล้อมที่บ้านของนักเรียนนอกจากนี้ยังถามเกี่ยวกับตัวนักเรียนโดยตรง เช่น การเรียนชั้นอนุบาล การช่วยทำงานบ้าน ตลอดจนบรรยากาศในห้องสมุดของโรงเรียนตามความเห็นของนักเรียน

แบบสอบถามชุดนี้หลังจากสร้างขึ้นแล้ว ให้นำไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่หนึ่ง โรงเรียนราชคำวิ จำนวน 40 คน เพื่อพิจารณาข้อบกพร่องต่าง ๆ หลังจากได้ปรับปรุงแก้ไข จนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

4. แบบสอบถามบรรยากาศห้องสมุดโรงเรียน

แบบสอบถามชุดนี้สร้างขึ้นเพื่อใช้ถามข้อมูลเกี่ยวกับห้องสมุดโรงเรียน เช่น จำนวนหนังสือในห้องสมุด รวมทั้งข้อมูลบางอย่างของโรงเรียน เช่น จำนวนนักเรียนเป็นต้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2528 ถึงวันที่ 1 มีนาคม 2528 ได้แบบสอบถามที่ครบถ้วนสมบูรณ์สามารถนำไปวิเคราะห์ได้จำนวน 974 ฉบับ รายละเอียดขั้นตอนการดำเนินงาน มีดังนี้

1. ติดต่อบัณฑิตวิทยาลัย ขอหนังสือแนะนำตัวไปที่กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้กรมฯ ออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษาที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. นำหนังสือจากกรมฯ ไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล หากโรงเรียนใดพร้อมที่จะให้เก็บข้อมูลในวันนั้น ผู้วิจัยก็ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง แต่ถ้าไม่พร้อม ก็จะมอบแบบสอบถามและแบบสำรวจ ให้อาจารย์ที่โรงเรียนซึ่งได้รับมอบหมายให้มาช่วยประสานงาน เป็นผู้เก็บข้อมูลให้ โดยจะชี้แจงจนเป็นที่เข้าใจเสียก่อนทุกครั้งไป หลังจากนั้นประมาณ 1 สัปดาห์ จึงจะกลับมารับข้อมูลกลับไป

3. ในการเก็บรวบรวมข้อมูล นักเรียนจะได้รับแจกแบบสอบถาม 2 ชุด ชุดแรก เป็นแบบสอบถามนักเรียนกับแบบสำรวจนิสัยในการอ่าน ใช้เวลาประมาณ 25 - 30 นาที ชุดที่สอง เป็นแบบสำรวจประสบการณ์การส่งเสริมการอ่านจากที่บ้านและโรงเรียน ใช้เวลาทำประมาณ 10 - 15 นาที รวมเวลาที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลประมาณ 1 คาบ (50 นาที) พอที่ สำหรับแบบสอบถามข้อมูลของโรงเรียน ให้อาจารย์บรรณารักษ์เป็นผู้ตอบ

4. ทราวจั้ให้คะแนนแบบสำรวจ และแบบสอบถามทุกฉบับ

5. นำคะแนนของนักเรียนแต่ละคนมาจัดหมวดหมู่ โดยนักเรียนแต่ละคน จะต้องมีความคะแนนจากแบบสำรวจนิสัยในการอ่าน คะแนนจากแบบสำรวจประสบการณ์การส่งเสริมการอ่านจากที่บ้านและโรงเรียน ข้อมูลจากแบบสอบถามครบทุกฉบับ หากขาดไปฉบับใดฉบับหนึ่ง หรือไม่ได้ข้อมูลครบในแต่ละฉบับ จะไม่นำข้อมูลของนักเรียนผู้นั้นมาวิเคราะห์

6. นำคะแนนที่ได้จากแบบสำรวจและแบบสอบถาม บ่อนผ่านทางเครื่องเทอร์มินอล (Terminal) เพื่อให้เครื่องคอมพิวเตอร์นำไปวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างประชากรจำนวน 974 คนนี้ ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS-X ที่สถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขั้นตอนของการวิเคราะห์เป็นดังนี้

1. แจกแจงความถี่ข้อมูล หาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) รวมทั้งค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบาย

2. ใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรเป็นขั้น ๆ (Stepwise Multiple Regression Analysis) ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยรักการอ่านกับองค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน ซึ่งจะเริ่มด้วย การคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Correlation Coefficient) ระหว่างตัวทำนายกับตัวทำนาย และตัวทำนายกับเกณฑ์ โดยใช้สูตร

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2] [N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

(Guilford 1979 : 83)

3. ทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้จากขั้นที่ 2 ด้วยการทดสอบค่าที (t-test)

$$t = \frac{r \sqrt{N-2}}{\sqrt{1-r^2}}$$

(Guilford 1979 : 83)

4. คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวทำนายกับเกณฑ์

$$R = \sqrt{\frac{SS_{reg}}{SS_t}}$$

(Kerlinger 1973 : 36)

5. ทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณที่คำนวณได้ โดยการทดสอบค่าสถิติ ส่วนรวม F (Overall F-test)

$$F = \frac{R^2}{1-R^2} \cdot \frac{(N-k-1)}{k} \quad (\text{Kerlinger 1973 : 37})$$

6. หากกลุ่มตัวพยากรณ์ที่มีนัยสำคัญในการพยากรณ์นิสัยรักการอ่าน คัดตัวพยากรณ์ที่ไม่เหมาะสมออก โดยการทดสอบสถิติส่วนรวม F (Overall F-test)

$$F = \frac{(R_{y.12\dots k_1}^2 - R_{y.12\dots k_2}^2) / k_1 \cdot k_2}{(1 - R_{y.12\dots k_1}^2) / (N-k-1)} \quad (\text{Kerlinger 1964 : 625})$$

7. สร้างสมการทำนายนิสัยรักการอ่านโดยกลุ่มตัวพยากรณ์ที่ทดสอบแล้วว่าดีที่สุด ให้อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐาน และคะแนนดิบดังนี้

$$\hat{Z} = \beta_1 Z_1 + \beta_2 Z_2 + \dots + \beta_k Z_k$$

$$\hat{Y} = a + b_1 x_1 + b_2 x_2 + \dots + b_k x_k$$

(Kerlinger 1973 : 56)

8. คำนวณค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard Error of Estimate)

$$S.E._{est} = \sqrt{\frac{SS_{res}}{N-k-1}} \quad (\text{Kerlinger 1973 : 66})$$